

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123208843
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2123208843.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Ľubomíra Bundzela a JUDr. Kristíny Srnkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/XX, C. E. F., v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 41, Dunajská Streda, dieťa matky G. A., narodenej XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX, a otca A. B., narodeného XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. E. XXXX/X, H. – I., v konaní zastúpeného STEFANKOVA-law office s.r.o., so sídlom Miletičova 72, Bratislava – mestská časť Ružinov, o návrhu G. A., sestry maloletého, narodenej XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom C. D. XXX/XX, C. E. F., na nariadenie neodkladného opatrenia a na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 14P/185/2023-20 zo dňa 20.11.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II.
p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda za kolízneho opatrovníka pre maloleté dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX (I. výrok) a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté dieťa dočasne, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej sp. zn. 14P/185/2023, zveril do náhradnej osobnej starostlivosti sestry G. A., nar. XX.XX.XXXX s oprávnením otca stretávať sa s maloletým dieťaťom bez obmedzenia (II. výrok).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ust. § 31 ods. 1, 2, 4, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

3. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda zo dňa 14.11.2023 z prešetrenia výchovného prostredia maloletého dieťaťa u príbuzných matky na adrese C. D. XXX/XX, C. E. F. vyplýva, že maloleté dieťa býva v rodinnom dome vo vlastníctve starej matky, dom má tri izby, je štandardne vybavený a vhodný na bývanie. Čistota je na dobrej úrovni. Maloleté dieťa má dobré podmienky na spánok, ako aj na seberealizáciu, rodina je súdržná. Dieťa úmrtie matky zvláda dobre, nepotrebuje psychologickú pomoc. V škole sa mu darí dobre, vymeškalo len týždeň, ale neprítomnosť má ospravedlnenú. Vyjadrilo sa, že s otcom nemá dobrý vzťah, už rok sa mu neozval. Úrad ho informoval o tom, že otec má záujem o jeho výchovu, a preto podal návrh na súd. Maloleté dieťa však k otcovi odmieta ísť, má z neho strach, nakoľko v minulosti ho viackrát zbil. Spoločné záujmy s otcom nemá a nechce ísť do neznámeho prostredia. Zdôraznilo, že otec je agresívny. U sestry má vytvorené všetky podmienky pre svoje potreby. So sestrou má dobrý vzťah. Kontakt s otcom mu nezakazuje. Dobrý vzťah má maloleté dieťa aj so starou matkou, pomáha jej a chodievajú spolu na cintorín, od malička je mu oporou, pomáha s jeho výchovou. So strýkom z matkinej strany má taktiež dobrý vzťah a spoločné

záujmy. So starým otcom a strýkom z otcovej strany nemá spoločné záujmy, nekontaktujú ho. Podľa rodinných príslušníkov by bolo najlepšie, ak by sa o dieťa aj naďalej starala jeho sestra. Úrad má za to, že maloleté dieťa sa toho času nachádza v bezpečnom prostredí.

4. Vecne súd argumentoval tým, že po preskúmaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, súdneho spisu a vyjadrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 14P/183/2023, dospel k záveru, že podmienky, za ktorých možno nariadiť neodkladné opatrenie, v tomto prípade boli splnené, pričom je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby bolo po smrti jeho matky dočasne zastabilizované vo výchovnom prostredí, ktoré mu je známe a na ktoré je zvyknuté. Maloleté dieťa vyrastalo v domácnosti spolu s matkou a s navrhovateľkou, ktorá ho po dočasnom zverení do jej náhradnej osobnej starostlivosti bude môcť zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec je počas trvania neodkladného opatrenia oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom bez obmedzení. Trvanie neodkladného opatrenia je časovo obmedzené, trvá do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

5. Uznesenie vo výroku II. napadol riadnym a včasným odvolaním otec. Navrhol, aby súd zveril maloleté dieťa do jeho výlučnej osobnej starostlivosti s tým, že bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok do rozhodnutia vo veci samej. Uviedol, že dieťa sa momentálne nachádza u príbuzných zomrelej matky na C. J. K. XXX/XX, C. E. F., kde aj vyrastalo.

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 10P/20/2018 zo dňa 12.07.2018 bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti jeho matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Týmto rozsudkom bolo otcovi zároveň stanovené výživné vo výške 120,- Eur mesačne, splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Styk s otcom upravený nebol. Dodal, že v dobrej viere nežiadal o úpravu styku, pretože si myslel, že matka mu nebude brániť v styku so synom a kedykoľvek požiada o stretnutie, bude mu umožnené. Opak bol však pravdou a dôvod odopierania stretávania sa so synom doteraz nepozná.

Dôvodom rozchodu s matkou dieťaťa boli neutíchajúce hádky a konflikty s jej rodinou, keďže všetci žili v spoločnej domácnosti vo C. E. F.. Takáto negatívna atmosféra trvala dlhodobo prakticky až do jeho odchodu zo spoločnej domácnosti. Uvedomoval si, že konfliktné prostredie nie je vhodné pre nikoho, najmä nie pre dieťa, ktoré bolo tým pádom pod tlakom. Jediným východiskom bolo opustenie spoločnej domácnosti, hoci svoju partnerku a dieťa mal a má stále veľmi rád. Odstaľoval sa, keď mal syn 5 rokov. Výživné pravidelne platil a uhrádzal aj iné výdavky na syna ako je oblečenie, školské potreby, športové potreby a hračky. Po celý čas sa snažil informovať, ako sa syn má prostredníctvom matky, ale jediné, čo sa dozvedel, a to priamo od syna je, že sa s ním nemôže stretávať, pretože mu doma robia výčitky a nátlak. Daroval mu aj mobil za účelom, aby sa mohli kontaktovať kedykoľvek bude potrebovať, ale údajne ho stratil. Reakcia sestry A., ako aj reakcia ostatných príbuzných, s ktorými syn momentálne žije, na jeho osobu bola s každým pokusom o kontakt agresívna a nakoniec bola vždy nasmerovaná proti synovi, ktorému robili bezdôvodné výčitky a krik. On, aby mal od nich pokoj, situáciu radšej ponechával tak, ako je, a urobí, čo povedia, čoho dôsledkom je aj správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 14.11.2023, kde sa syn vyjadril, že s otcom nemá dobrý vzťah a rok sa mu neozval. Z dôvodu opísaného neprímeraného psychického nátlaku na dieťa zo strany jeho príbuzných radšej v minulosti kontaktoval syna bez toho, aby o tom príbuzní vedeli. Preto sú mu aj známe okolnosti ohľadom zdravotného stavu matky dieťaťa a starostlivosti o ňu. Syn mu povedal, že sa o matku nikto riadne nestará a že jej musí sám pomáhať, doslovne: „nikto jej ani hrebeň nepodá“. Nie je preto pravdou, že ho nekontaktuje a že ho rok nevidel. Dieťa sa len bojí povedať iné ako to, čo chcú počuť. Na pohrebe matky dieťaťa nebol práve z dôvodu obavy z agresívneho správania jej rodiny voči svojej osobe. Na hrob išiel až neskôr, aby sa s jej rodinou nestretol. Tvrdil, že mu bolo ľúto, že v takej ťažkej chvíli nebol so synom, ale urobil tak, ako cítil, že bude najlepšie pre všetkých. Návštevu hrobu matky si so synom vynahradili v inom termíne dňa 23.11.2023.

Matka dieťaťa zomrela dňa XX.XX.XXXX a ihneď, ako sa o tom dozvedel, bol sa informovať na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Petržalke, aké sú jeho možnosti a práva, čo sa týka zverenia syna do výlučnej starostlivosti. Zápis zo stretnutia bohužiaľ nemá. Zároveň sa snažil niekoľkokrát skontaktovať so synom prostredníctvom jeho sestry G. A., avšak bezvýsledne, zablokovala si ho vtedy na telefóne. Poprel, že by sa ho syn bál. Ďalej uviedol, že od smrti matky sa so synom niekoľkokrát stretli, boli u neho v byte, na návšteve u jeho sestry, ktorá má maloleté dieťa, v Mc Donnalde, nakúpil mu obuv na zimu. Ako dôkaz prikladá fotky zo dňa 02.12.2023 a predtým zo dňa 22.11.2023, kedy spolu boli na cintoríne pri hrobe jeho matky a porozprávali sa. Na dieťati mu záleží, má ho veľmi rád, je to jeho jediné dieťa. Dieťa dobre pozná svojho starého otca a strýka. Má aj sestru s rodinou, ktorú často navštevuje a aj dieťa

s ňou rado trávi čas. Nie je preto pravdou, čo tvrdí sestra, že dieťa svojich príbuzných nepozná. Dodal, že je zarážajúce, ako sestra dieťaťa svoje tvrdenia v podaní zo dňa 10.11.2023 zveličuje, bezdôvodne ho vykresľuje ako človeka, ktorému na svojom dieťati vôbec nezáleží, tvrdí, že sa ho dieťa bojí a že sa o neho nevie postarať. Tieto informácie sa vôbec nezakladajú na pravde, čo vie preukázať a dôkazom sú aj spoločné stretnutia so synom. Nesúhlasil s tvrdením sestry G. A., že len ona sa dokáže riadne o dieťa postarať, keďže dieťa v škole minulý rok prepadlo a od začiatku školského roka, t.j. od septembra má podľa EDUPAGE vymeškaných 230 vyučovacích hodín. Namietal, že v správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda zo dňa 14.11.2023 sa uvádza, že dieťa vymeškalo iba týždeň a má dobré školské výsledky, čo absolútne nekorešponduje s realitou, nakoľko dieťa nechodí do školy celé týždne. Pokiaľ vie, tak dieťa netrpí žiadnou chorobou, pre ktorú by malo mať tak veľa zmeškaných hodín. Zmeškané učivo za tak dlhý čas nedobehne a je veľmi pravdepodobné, že znova prepadne, keďže sa tak stalo už aj v minulosti. Vie pochopiť, že po smrti matky mohlo mať niekoľko dní ospravedlnené voľno, je to aj žiaduce v takejto situácii, avšak je evidentné, že sestra maloletého dieťaťa nehovorí pravdu ani úradom, ani súdu. Podľa informácií zo Základnej školy v L. M., ktorú syn navštevuje od 5. ročníka, má veľmi zlú školskú dochádzku, veľa neospravedlnených absencií a teraz prepadol v 6. ročníku. Podľa vyjadrenia riaditeľky základnej školy N. O. P., dieťa do školy chodí skleslé, bez života, vyslovene, aby si to len odtrpelo. Ak príde na vyučovanie, tak chodí dlhodobo nepripravené, bez domácich úloh. Tvrdil, že riaditeľka je ochotná podať vyjadrenie k školskej dochádzke dieťaťa a jeho výsledkom na výzvu súdu. Dieťa nemá vytvorené žiadne návyky a záujmy, okrem futbalu. Nechodí na žiadne krúžky, setra tvrdí, že z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, avšak ani raz ho o ich financovanie nepožiadala. Poznámeneal, že by náklady na krúžky rád uhradil. Dieťa však o krúžky nemá záujem. Ďalej uviedol, že mu v škole povedali, že ho videli fajčiť a zrejme sa stretáva s kamarátmi, ktorí na neho nemajú dobrý vplyv. Tvrdil, že toto je dôsledok „výchovy“ sestry maloletého dieťaťa. Za bezdôvodné označil tvrdenie sestry maloletého dieťaťa, že by chcel ukončiť z finančných a osobných dôvodov vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, preto podala návrh na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu si vždy riadne plnil. Dodal, že sestra maloletého dieťaťa nikdy nepracovala, istý čas bola na materskej dovolenke so svojím maloletým dieťaťom, na ktoré, pokiaľ vie, jeho otec výživné neplatí, potom mala opatrovné na svoju matku. Po jej smrti sa síce zamestnala, avšak vyjadril obavy, že akonáhle jej bude chodiť zvýšené výživné na jeho syna, zamestnanie opustí, pretože nemá vytvorené pracovné návyky. Vyjadril dôvodnú obavu, ako bude sestra zvládať starostlivosť o domácnosť, dve maloleté deti a svoju prácu, keď už teraz je zrejme, že nezvláda starostlivosť o maloleté dieťa. Syn žije v 3-izbovom rodinnom dome s príbuznými matky (5 dospelých osôb a 2 deti) v stiesnených pomeroch, kde sú nevyhovujúce životné podmienky, pričom syn nemá v tejto rodine zabezpečenú riadnu starostlivosť, ktorú by potreboval pre svoj zdravý fyzický, psychický a sociálny vývoj. Mal za to, a vyplýva to aj z predložených dôkazov, že sestra G. A. nie je dostatočne zodpovedná a spôsobilá na to, aby riadne vychovávala jeho syna a zabezpečovala dostatočnú starostlivosť o jeho vzdelanie. Syn je momentálne vystavený veľkému stresu zo straty matky a druhého rodiča potrebuje. Vyjadril obavu, že prostredie, v ktorom sa dieťa nachádza mu neprospieva a negatívne vplyva na jeho duševný a fyzický vývoj. Obáva sa, aby po tejto tragickej udalosti, dieťa nezačalo mať psychické problémy, preto aj on so svojou rodinou mu chcú byť nablízku, chcel by, aby malo pocit, že je milované a má sa o koho oprieť. V prípade potreby budú navštevovať psychológa. Veľmi ho trápi akým smerom sa jeho život uberá. Chcel by z neho vychovať dobrého, vzdelaného a snaživého človeka. Verí, že mu bude on i jeho rodina dobrým vzorom. Vie mu poskytnúť rodičovskú lásku, istotu, rodinu, priestor na vzdelávanie aj materiálne zabezpečenie. Má pre dieťa pripravenú plne vybavenú izbu s miestom na veci, posteľ, písací stôl, svoje miesto, ktoré je ešte v procese dozariaďovania. S výchovou a starostlivosťou mu budú pomáhať jeho príbuzní, vrátane jeho sestry s rodinou, ktorí sa na neho tešia. Zamestnávateľ je informovaný a bude mu vychádzať v ústrety v prípade potreby pri chorobách, návštevách lekára, doučovania, ktoré nutne potrebuje, krúžkov a podobne. V plnení riadnej školskej dochádzky by dieťa pokračovalo v H. - I. na Základnej škole E. E. XXXX/X, kde mu riaditeľka dala ústny súhlas o jeho prijatí. Tiež je ochotná na požiadanie súdu vydať o tom potvrdenie. Dodal, že býva v 3-izbovom byte v I., ktorý vlastní jeho otec, spolu so svojím bratom. Už niekoľko rokov je zamestnaný v bezpečnostnej agentúre SGS G., G. s pracoviskom v I. a má pravidelný príjem vo výške 820,- Eur. Od januára 2024 má dohodnutú ďalšiu prácu, takže jeho príjem bude väčší. Jeho brat je tiež zamestnaný a otec poberá starobný dôchodok. Tvrdil, že so synom si chce vybudovať zdravý vzájomný vzťah a má za to, že zmena prostredia bude mať priaznivý vplyv na jeho celkový rozvoj. Je si vedomý, že vzťah, ktorý má vytvorený s príbuznými, je dôležitý, a preto vždy, keď bude syn chcieť osobne navštíviť príbuzných vo C. E. F., alebo sa s nimi akokoľvek kontaktovať, tak mu tento kontakt s nimi umožní a bude mu vždy v tomto vychádzať v ústrety.

6. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý dňa 12.12.2023 vykonal pohovor s otcom a dňa 19.12.2023 s maloletým dieťaťom. Bolo zistené, že otec prejavuje úprimný záujem o starostlivosť o svojho jediného syna, snaží sa o zblížovanie s ním, nakoľko dlhšiu dobu nemali umožnené pravidelné kontakty a vzájomne sa odcudzili. Maloleté dieťa však snahu otca neprijíma s porozumením, prezentuje, že si s otcom nemá čo povedať, doma sa cíti v domácnosti, kde doteraz vyrastalo, tak je spokojné. Chce zostať so sestrou. Maloleté dieťa dlhodobo ovplyvňovali príbuzní, s ktorými žije v spoločnej domácnosti a ktorých vzťahy s otcom sú značne narušené. Už dlhšiu dobu má dieťa problémy so školskou dochádzkou a s prospechom v škole. Je zjavné, že úmrtie matky zanechalo na dieťati stopy. Je pasívne, učenie ho nezaujíma, do školy odmieta chodiť. Z tohto dôvodu bola sestra upozornená, že by mala pre brata zabezpečiť návštevu psychológa, ktorý by mu pomohol prekonať toto ťažké obdobie a zároveň by mu pomohol aj so spracovaním smútku. Kolízny opatrovník uviedol, že bude podporovať snahu otca o prevzatie starostlivosti svojho syna, no má za to, že v tomto ťažkom období potrebuje dieťa čas, aby sa vyrovnalo so situáciou a potrebuje nadobudnúť pocit bezpečia. Musí získať s otcom vzájomnú dôveru a až potom môžu plánovať spoločnú budúcnosť.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 20.12.2023 vyplýva, že šetrenie u navrhovateľky bolo vykonané dňa 06.12.2023 a následne pohovor s maloletým dieťaťom dňa 19.12.2023. Rodina býva v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve starej matky maloletého dieťaťa. Spoločnú domácnosť zdieľa stará matka, maloleté dieťa, jeho strýko, navrhovateľka a jej maloletá dcéra. Dom pozostáva z predizby, kuchyne, špajzy, kúpeľne s WC a troch izieb, pričom dieťa využíva samostatnú izbu, ktorá je prispôsobená jeho potrebám a má v nej dostatok priestoru na sebarealizáciu. Sestra G. s dcérou a starou matkou obývajú ďalšiu izbu a tretiu izbu využíva strýko. Dom je štandardne vybavený, čistota bývania je na dobrej úrovni. Kúrenie je centrálné na plyn. Maloleté dieťa je žiakom 6. ročníka ZŠ s Q. Q. L. M.. Dieťa má veľký počet vymeškaných hodín, no všetky má ospravedlnené. Zameškané učivo však nedokáže doháňať, preto sú jeho študijné výsledky veľmi slabé, stojí na prepadnutie. Maloleté dieťa je zdravé. Navrhovateľka sa zamestnala v H. v Bratislave s príjmom v sume 950,- Eur, plus gastro lístky. Šetrením bolo zistené, že navrhovateľka má vytvorené vhodné výchovné podmienky pre maloleté dieťa. Keďže dieťa sa v čase šetrenia doma nezdržovalo, bolo predvolané na pohovor na úrad. Dostavilo sa v sprievode sestry, pohovor bol vykonaný bez jej prítomnosti. Maloleté dieťa povedalo, že s otcom sa stretávalo iba sporadicky, sem tam mu kúpil nejaké veci alebo mu dal peniaze (100,- Eur). Od smrti matky je to trochu častejšie. Naposledy sa stretli dňa 17.12.2023, kedy boli spolu u otca doma v H. a boli aj na nákupoch. Dieťa dodalo, že sa s otcom nedokáže uvoľnene porozprávať, nie sú si blízki. Nevie zabudnúť na jeho hrubé správanie ešte z čias, keď spolu žili. Otec žije v spoločnej domácnosti so svojím otcom a bratom, no dieťa sa v ich domácnosti necítilo dobre. Vyjadrilo sa, že chce zostať v domácnosti, na ktorú je zvyknuté a kde mu je najlepšie, so svojou sestrou, starou matkou a strýkom. Na otázku, prečo má v škole taký vysoký počet vymeškaných hodín odpovedalo, že preto, lebo mu zomrela matka a necítilo sa dobre. Sestra mu hodiny u triednej učiteľky ospravedlnila. Maloleté dieťa i jeho sestra boli následne upozornení na dodržiavanie školskej dochádzky a sestre bolo odporúčané s maloletým bratom navštíviť psychológa za účelom pomoci pri spracovaní smútku.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie je vo výroku II. vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP).

9. Predmetom konania je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti navrhovateľky neodkladným opatrením, a to až do rozhodnutia vo veci samej. Konanie vo veci samej je vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14P/185/2023, v ktorom sa navrhovateľka domáha zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlád dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

11. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa

ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie skutkových okolností, z ktorých plynie záver, že je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený, ak to vyžaduje verejný záujem, alebo ak je naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nenariadením neodkladného opatrenia.

12. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti sa nevyhnutnosť nariadiť neodkladné opatrenie posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný, nadradený akémukoľvek inému záujmu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vyššie citovaného čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je na mieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení Zákona o rodine. Záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom mimoriadny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

13. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo 3/2010).

14. Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s napadnutým rozhodnutím ako i s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty otca nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

15. Z osvedčeného skutkového stavu vyplýva, že maloleté dieťa pochádza z druhovského vzťahu rodičov. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 10P/20/2018-39 zo dňa 12.07.2018 bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky s oprávnením oboch rodičov maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu maloletého dieťaťa sumu vo výške 120,- Eur mesačne, ktoré výživné je splatné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred matke. Styk otca s maloletým dieťaťom bol ponechaný neupravený. Matka maloletého dieťaťa ochorela a dňa XX.XX.XXXX zomrela. Starostlivosť o maloleté dieťa od smrti matky zabezpečuje navrhovateľka, ktorá je sestrou maloletého dieťaťa. Navrhovateľka žila s maloletým dieťaťom a ich matkou v spoločnej domácnosti a starala sa nielen o chorú matku, ale aj o maloleté dieťa. Doposiaľ býva navrhovateľka s maloletým dieťaťom v spoločnej domácnosti. Domácnosť okrem nich tvorí aj stará matka maloletého dieťaťa, jeho strýko a maloletá dcéra navrhovateľky. Rodina obýva 3-izbový rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve starej matky. Dom je štandardne vybavený, čistota je na dobrej úrovni. Dieťa má v domácnosti svoju vlastnú izbu prispôbenu jeho potrebám. Navrhovateľka je od 15.11.2023 zamestnaná a dosahuje pravidelný príjem. Šetrením zo strany kolízneho opatrovníka bolo zistené, že navrhovateľka má vytvorené vhodné výchovné prostredie pre maloleté dieťa. O starostlivosť o maloleté dieťa prejavuje záujem aj jeho otec. Z pohovoru vykonaného s maloletým dieťaťom kolíznym

opatrovníkom vyplýva, že s otcom sa stretávalo iba sporadicky, po smrti matky je to častejšie. S otcom sa nedokáže otvorene a uvoľnene porozprávať, nie sú si blízki. V domácnosti otca sa necíti dobre a chce zostať v domácnosti, na ktorú je zvyknutý a kde sa má najlepšie, so svojou sestrou, starou matkou a strýkom. V prejednávanej veci navrhovateľka návrhom vo veci samej žiada zveriť maloleté dieťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti a spolu s návrhom vo veci samej žiadala aj nariadiť neodkladné opatrenie dočasným zverením maloletého dieťaťa do jej starostlivosti.

16. V posudzovanom prípade ide bezodkladnú úpravu vo veci starostlivosti o maloleté dieťa, ktoré má 12 rokov. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, pretože v danom prípade existuje naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania, a to zverením maloletého dieťaťa do dočasnej osobnej starostlivosti navrhovateľky vzhľadom na doposiaľ zistené skutočnosti, ktoré preukazujú, že matka zomrela a otec síce má záujem o osobnú starostlivosť o dieťa, no v súčasnosti dieťa nemá s otcom vybudovaný taký vzťah, ktorý by zaručoval, že zverenie do jeho osobnej starostlivosti by bolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Dieťa sa po smrti svojej matky nachádza v ťažkom období, potrebuje čas, aby sa so situáciou vyrovnalo a potrebuje nadobudnúť pocit bezpečia a istoty. Odvolací súd nepopiera otcove rodičovské práva a povinnosti, ktoré zahŕňajú aj sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, avšak za aktuálnej situácie s prihliadnutím aj na názor maloletého dieťaťa, ktoré chce zostať bývať so svojou sestrou, teda v prostredí, v ktorom bývalo doposiaľ a v ktorom mu je podľa jeho vyjadrení najlepšie, by nebolo v súčasnosti vhodné meniť výchovné prostredie dieťaťa. Je nevyhnutné, aby si dieťa najskôr vybuďovalo nielen vzťah, ale aj dôveru k svojmu otcovi. Nariadenie neodkladného opatrenia je v najlepšom záujme maloletého, pretože je potrebné dočasne upraviť pomery v rodine a bezodkladne rozhodnúť, kto je oprávnený a povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Týmto sa podľa názoru odvolacieho súdu zastabilizuje aktuálna situácia a dosiahne právna istota medzi účastníkmi konania v otázke osoby majúcej maloleté dieťa v permanentnej starostlivosti. Ide pritom o provizórny inštitút, pričom v tomto prípade ide len o faktické opatrenie, ktoré nepredvída otázku budúcej osobnej starostlivosti.

17. Nariadené neodkladné opatrenie nepredstavuje ani neprimeraný a ani bezdôvodný zásah do práv účastníkov konania, požiadavka vyváženej dočasnej a bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania zostane zachovaná. Zistené okolnosti prípadu tiež nevyvolávajú žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe zásahu súdu v podobe bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie môže zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak zistí, že dôvody pre jeho nariadenie zanikli.

18. V konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, v rámci ktorého budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti pre posudzovanie vhodnosti náhradnej osobnej starostlivosti a súd bude môcť vo veci meritórne rozhodnúť o návrhu navrhovateľky sledujúc pritom primárne záujem maloletého dieťaťa.

19. Odvolacie argumenty otca odvolací súd posúdil ako neopodstatnené. Žiadnym spôsobom neosvedčil svoje tvrdenia o tom, že dieťa sa bojí svojej rodiny, s ktorou býva, povedať iné, ako chcú počuť a ani to, že by bolo dieťa vystavené veľkému stresu zo strany svojej rodiny. Námietky otca, že dieťa nemá v rodine zabezpečenú riadnu starostlivosť vylučuje správa kolízneho opatrovníka zo dňa 20.12.2023, z ktorej vyplýva, že šetrením v domácnosti navrhovateľky a dieťaťa bolo zistené, že navrhovateľka má vytvorené vhodné výchovné podmienky pre maloleté dieťa. Čo sa týka vymeškaných hodín maloletým dieťaťom, všetky sú ospravedlnené. Dieťa je však povinné si riadne plniť školskú dochádzku, na čo kolízny opatrovník upozornil nielen dieťa, ale aj navrhovateľku. Vzhľadom na ťažkú životnú situáciu dieťaťa, bolo navrhovateľke odporučené, aby s dieťaťom vyhľadala psychológa, ktorý by mu pomohol pri spracovaní smútku zo smrti matky. Vážna choroba a následná smrť matky dieťaťa je takou výraznou okolnosťou v jeho živote, ktorá má jeho emocionálne prežívanie negatívny dopad ovplyvňujúci aj jeho školskú dochádzku.

20. Na základe uvedeného, keďže boli splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, majú na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hadisko pri jeho rozhodovaní, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

21. O prípadnej náhrade trov tohto odvolacieho konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa bude končiť konanie vo veci samej (§ 52 až § 58 CMP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).